

Parlamentul României
Camera Deputaților

03.07.2013
Nr: 1/2397/vf

OPINIE
privind
Cartea Verde - asigurarea împotriva dezastrelor naturale
și a celor provocate de om
COM (2013) 213

Având în vedere Tratatul de la Lisabona, în special art. 5 și 12 TUE și Protocoalele nr. 1 și nr. 2 anexate Tratatului,

Având în vedere Constituția României, republicată, în special art. 148,

Având în vedere Hotărârea Camerei Deputaților nr. 11/2011 privind procedura de lucru și mecanismul decizional pentru exercitarea controlului parlamentar asupra proiectelor de acte legislative ale Uniunii Europene,

Luând în considerare proiectul de opinie adoptat de Comisia pentru buget, finanțe și bănci în ședința sa din 18 iunie 2013,

Luând în considerare proiectul de opinie adoptat de Comisia pentru administrație publică, amenajarea teritoriului și echilibrul ecologic în ședința din 4 iunie 2013,

Având în vedere informațiile din Fișa de informare elaborată de către Direcția de drept comunitar a Camerei Deputaților,

Luând în considerare punctele de vedere transmise de Autoritatea de Supraveghere Financiară și de Unitatea Națională a Societăților de Asigurare și Reasigurare din România – UNSAR, integrate în prezenta opinie,

Luând în considerare proiectul de opinie adoptat de Comisia pentru afaceri europene în ședința din 18 iunie 2013,

Având în vedere aprobarea Biroului Permanent al Camerei Deputaților din 26 iunie 2013,

Camera Deputaților, în conformitate cu prevederile art. 40 din Hotărârea Camerei Deputaților nr. 11/2011 din 27 aprilie 2011, adoptă prezenta opinie:

Camera Deputaților salută următoarele aspecte esențiale tratate de Comunicare:

A. Măsurile care vizează promovarea asigurărilor ca instrument în gestionarea dezastrelor, proces care va contribui semnificativ la tranziția către o cultură generalizată de prevenire și reducere a riscului de dezastre, aducând totodată date și informații suplimentare.

B. Preocuparea Comisiei Europene pentru crearea unei politici de gestionare a dezastrelor care să includă prevenirea, rezistența și reducerea vulnerabilității individuale și consolidarea ecosistemelor.

C. Parteneriatul public-privat care are ca scop încurajarea adoptării de măsuri de prevenire și de diminuare a riscurilor și de îmbunătățire a condițiilor de asigurare.

În urma analizei aspectelor de natură financiară, comercială și juridică expuse de Comisia Europeană, Camera Deputaților prezintă incidența dezastrelor naturale și a celor provocate de om în România în ultimii ani și atrage atenția asupra următoarelor puncte de interes:

1. Camera Deputaților propune efectuarea unui studiu privind riscurile ce cuprind un spectru larg pentru a se decela în ce măsură cererea de asigurări este influențată de nivelul de încredere în capacitatea obiectivă de acoperire a riscurilor de către asiguratori.

Consideră că este necesară o cercetare suplimentară pe subiectul cererii și ofertei pentru asigurarea proprietăților, precum și o analiză aprofundată în ceea ce privește dezastrele cauzate de om.

În România, gradul de penetrare a asigurărilor împotriva dezastrelor naturale pentru riscuri rezidențiale a fost îmbunătățit, începând cu 2010, după punerea în aplicare a Legii asigurării obligatorii.

Rata de penetrare a crescut având în vedere în special numărul de polițe, dar nu aceeași tendință se manifestă în ceea ce privește volumul primelor brute subscrise sau acoperirea.

Recent, România a introdus obligativitatea polițelor de asigurări pentru locuințe (numite „PAID”), dar chiar și așa rata de pătrundere a asigurărilor de acest tip este încă destul de scăzută.

La finele primului trimestru al anului 2013 erau asigurate un număr de 3.685.990 locuințe, ceea ce reprezintă cuprinderea în asigurare a aproximativ 44% din fondul locativ al României.

2. Camera Deputaților consideră că o campanie media agresivă, dar educațională, pe termen lung, poate fi o soluție la nivelul Uniunii Europene. O astfel de acțiune ar trebui să fie inițiată după ce sunt prezentate concluziile unui studiu specific pentru fiecare țară a Uniunii.

3. Camera Deputaților consideră că o altă alternativă care ar putea să funcționeze este ca statele membre să recunoască cheltuiala cu primele de asigurare ale persoanelor fizice și ale companiilor ca fiind cheltuială deductibilă fiscal, dar o astfel de soluție poate avea un impact semnificativ numai în măsura în care aceasta asigurare devine obligatorie.

Având în vedere faptul că, la nivelul anului 2010, doar în jur de 15% din locuințele din România erau acoperite prin asigurare împotriva acestor riscuri, a fost identificată ca soluție pentru creșterea gradului de cuprindere în asigurare introducerea asigurării obligatorii a locuințelor pentru riscurile de cutremur, inundație și alunecare de teren.

4. Asigurările obligatorii prezintă avantajele expuse în Cartea Verde. Cu toate acestea, obligativitatea stârnește și reacții adverse. În România există asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, ca de altfel în multe state ale lumii, precum și polițele de asigurare obligatorie a locuințelor (PAID).

Camera Deputaților consideră că ar trebui avută în vedere și fezabilitatea implementării obligativității, în sensul posibilității instituirii unor amenzi, penalități sau interdicții administrative pentru neîndeplinirea acestor obligații. Aplicarea lor ar necesita o capacitate administrativă ridicată la nivel central și local și existența unor norme legale potrivite și eficiente. La limită, o astfel de obligativitate tinde să capete caracterul unui impozit, lucru nedorit. Este dificil de spus în ce măsură lipsa de precauție a unei persoane sau firme poate fi suplinită prin obligativitate și, mai ales, e greu de susținut argumentul că ar trebui obligați toți cei care au un risc oricât de mic pentru a nu crește inacceptabil povara financiară a asiguratorilor, întrucât o asemenea idee ar însemna implicit o nedreptate făcută celor dintâi.

5. Pentru a reduce efectele riscului moral, pot fi utilizate diferite clauze și excluderi de la asigurare, destinate să inducă un comportament axat pe reducerea riscurilor, ca parte a contractelor de asigurare. Se poate avea în vedere stabilirea unor franșize în sarcina asiguratului, astfel încât acesta să fie părtaș la suportarea eventualelor prejudicii. Acestea pot, totodată, elimina cererile de despăgubire cu valoare redusă.

Contractele pot include, de asemenea, limite ale acoperirii: fie o limită superioară a despăgubirii, fie clauze de excludere pentru anumite elemente vulnerabile, de exemplu: imobile vechi cu risc seismic ridicat sau imobile construite fără respectarea normelor legale.

Totuși, trebuie avut în vedere nivelul sumelor deductibile și a franșizelor, care ar putea afecta persoanele asigurate cu venituri mici care solicită despăgubiri pentru daune „ne semnificative”.

Statul poate să se implice prin susținerea directă a costului asigurării pentru categoriile de clienți defavorizați sau acoperirea diferenței între costul tehnic al asigurării și costul social acceptat de populație.

Legislația din România privind asigurările obligatorii pentru locuințe nu prevede franșiză în sarcina asiguratului, însă prevede faptul că în situația în care proprietarul nu își respectă obligația de a încheia asigurarea locuinței, acesta nu va beneficia de despăgubiri din partea statului în cazul producerii unuia dintre dezastrele naturale prevăzute în lege. Totodată, legislația prevede susținerea costului asigurării pentru categoriile de clienți defavorizați.

6. Asigurările parametrice, pe bază de index sau o combinație de asigurare parametrică și tradițională, pot fi o soluție, mai ales în România, o țară foarte expusă la cutremure și inundații, dar pot fi utilizate în principal ca o metodă de a transfera riscurile de dezastru prin reasigurare, mai degrabă decât de asigurare, în special pentru că necesită un grad înalt de expertiză și de instrumente de modelare. Dintre factorii care pot fi utilizați pentru România, sunt: magnitudinea unui cutremur, numărul de clădiri afectate, râuri, niveluri de debit, numărul populației afectate.

7. În România, stabilirea prețurilor a fost făcută în funcție de risc, identificând zonele cu probleme, în special pentru cutremure, ca urmare a obținerii de către companiile de asigurări a hărților seismice furnizate de grupurile mari de asiguratori prezenți în România sau companii de reasigurare active pe piața locală.

Cu toate acestea, o metodă relativ recentă de stabilire a prețurilor bazată pe risc a fost luată în considerare ca bază de politică de prețuri a societăților de asigurare, pentru care modelele probabilistice sunt disponibile în prezent de la mai mulți furnizori. Aceasta a dovedit că stabilirea prețurilor în funcție de risc, pentru riscurile de catastrofă, nu au determinat o responsabilitate mai mare în rândul persoanelor fizice și juridice, dar este folosit în prezent de multe societăți de asigurare locale, ca bază pentru tehnicile lor de rating. Totuși, trebuie să fie menținut un echilibru pentru a evita selecția de risc advers.

Măsurile de reducere și gestionare a riscurilor sunt dependente într-un grad ridicat de natura riscurilor respective.

Aprecierea eficienței aplicării măsurilor de reducere a riscurilor este destul de subiectivă având în vedere că toleranța la risc este o caracteristică a profilului psihologic al fiecărui individ. Din aceste motive, intervenția prin norme de standardizare ar putea fi necesară, cel puțin pentru a facilita compararea.

8. Primele forfetare sunt o opțiune alternativă bazată pe principiul mutualității care oferă protecție celor din zone vulnerabile cu încărcarea costurilor pentru cei din zone de risc redus.

Camera Deputaților consideră că acestea sunt o opțiune doar pentru dezastre naturale care afectează un areal mare. Sistemul românesc de asigurări obligatorii pentru locuințe utilizează această metodă. Pentru o primă de asigurare unică este stabilit totodată și un plafon de despăgubire. Pentru unele riscuri de catastrofă, precum furtunile și inundațiile, foarte greu de prezis în zonă, ar putea fi utilizate primele forfetare.

9. Camera Deputaților consideră că o mai bună informare este în interesul consumatorului, dar, pe termen mediu și lung, vine și în sprijinul asiguratorilor. Prin urmare, este binevenită propunerea de a acționa în acest sens la nivelul Uniunii.

O armonizare a obligațiilor de informare precontractuală și contractuală la nivelul Uniunii Europene ar fi un beneficiu în favoarea asiguraților și a pieței de asigurări, precum și pentru dezvoltarea unei culturi comune a asigurărilor bazată pe cea mai bună practică.

Un pre-contract armonizat și informațiile contractuale ar putea fi un avantaj în favoarea asiguraților și a pieței de asigurare și dezvoltarea culturii de asigurare bazată pe cele mai bune practici.

10. Camera Deputaților consideră că franșizele deductibile sau de tip participare-asigurat sunt instrumentul principal în reducerea riscului moral și al frecvenței daunelor. Daunele mici nu trebuie să facă obiectul protecției pentru riscuri catastrofale, întrucât pot fi suportate de consumatori fără impact financiar major.

11. Cooperarea între state pentru pierderile înregistrate ale aceluiași eveniment (inundațiile, de exemplu) poate oferi o privire de ansamblu mai bună pentru dezastrele care afectează mai multe țări. Cooperarea între instituțiile statului și academii poate ajuta la crearea unei baze de date mai bune.

12. Activitatea privind cartografierea riscurilor de dezastre poate fi îmbunătățită prin stabilirea la nivelul Uniunii Europene a informațiilor ce sunt luate în considerare în activitatea de cartografiere a diferitelor tipuri de riscuri.

O astfel de cartografiere ar trebui să se facă cu un efort rezonabil, deoarece multe din aceste riscuri sunt suficient de cunoscute. Ar trebui analizat în ce măsură este eficientă utilizarea banilor contribuabililor europeni pentru extinderea acestei cartografieri.

13. Camera Deputaților consideră că participarea țărilor în curs de dezvoltare la formularea unor soluții viabile și potrivite este esențială pentru viabilitatea soluțiilor și, mai ales, pentru acceptarea lor de către țările respective.

Fiecare stat prezintă particularități, dar prin crearea unei baze de date unificate, precum și prin cunoașterea experienței altor state, se poate avea un sprijin în crearea și implementarea celor mai bune soluții pentru prevenirea dezastrelor specifice fiecărui stat.

Posibilitatea de a accesa fonduri la dobânzi bune este o problemă de bază, în scopul de a dezvolta sistemele de protecție ale țărilor în curs de dezvoltare, precum și implicarea Uniunii Europene este extrem de importantă.

14. Camera Deputaților consideră că la momentul actual nu există suficiente date și instrumente pentru a efectua o analiză integrată a riscurilor industriale relevante pentru toate statele.

Ar trebui avute în vedere și riscurile puternic localizate cum ar fi cele rezultate din activitatea IMM, pentru care ar fi, poate, nimerite instrumente specifice sectorului IMM.

Cooperarea dintre asigurători, întreprinderi și autoritățile competente poate fi îmbunătățită prin elaborarea unor modele de cooperare și schimb de experiență care să vizeze întocmirea unor rapoarte privind accidentele industriale majore produse.

15. O bună informare conduce de fapt și la o atitudine mai responsabilă față de riscuri.

Ar trebui dezvăluite terților condițiile contractuale ale polițelor de asigurare de răspundere civilă în caz de dezastre provocate de om. Se apreciază că persoane terțe păgubite trebuie să aibă acces la informații corecte și complete. Cererile de despăgubire ar putea fi soluționate mai rapid, partea prejudiciată având posibilitatea de a se adresa direct asiguratorului.

Obligația părților asigurate de a furniza informații detaliate cu privire la asigurarea pe care o dețin trebuie stabilită prin lege.

16. Cartea verde abordează aspectele specifice asociate prevenirii dezastrelor naturale și a celor provocate de om și asigurării împotriva acestora. Un alt aspect important, dar care nu a fost precizat în acest document este specificul riscurilor legate de activitatea umană în spațiul cosmic, precum și riscul prezentat de evenimente cosmice.

17. Camera Deputaților recomandă extinderea și intensificarea consultării serviciilor Comisiei Europene cu relevanță pentru tema în dezbateră, astfel încât să fie asigurată într-o cât mai mare măsură coordonarea politicilor orizontale ale Uniunii, în acest caz în mod specific cele de mediu.

Prezenta opinie este adresată președinților Parlamentului European, al Consiliului și, respectiv, al Comisiei Europene, precum și Guvernului României.

PREȘEDINTE

Valeriu Ștefan ZGONEA

